

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitlér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A bujtogatók.

Arad, augusztus 16.

Azon eszközök között, melyekkel a benső szövetségben álló bécsi reakcionárius és a nemzetközi ultramontán párt hazánk állami függetlenségét, lakosságának magyar nemzeti egységét és szabadelvű haladását megakadályozni akarják, a leggyalázatosabb, de egyszersmind a legveszedelmesebb azon törekvés, hogy a magyar nemzettől az ő koronás királyának szive elidegeníttessék, és a szabadelvű kormány és annak politikája a fejedelem előtt kompromittáltassék. Ennek a lelketlen törekvésnek a sötétben dolgozó jezsuitizmus egész iskolát teremtett, amelyhez képest a machiavellizmus együgyű gyerekjáték. Megvan hozzá a jól szervezett és állandóan működő komité, ebben külön kategóriák szerint csoportosulnak az agent provocateur-ök, és az utcai tüntetők, kikre a fellegtakarta magasabb hatalmak hullatják látatlanból az aranyesőt; a staffazst képezi a fakciózus ellenzéki sajtó és a jelszavak után induló tömeg.

Ama jelentéktelen alakok, akik e ligának nyilvánosan működő, végrehajtó tagjaiként szerepelnek, csak bábjai a háttérben intézkedő ismeretlen, de annál befolyásosabb hatalmaknak, akiknek támogatása — mint láttuk — egyik dynamitard-jának buvóhelyet biztosított Budapesten, utiköltséget a szökésre, existenciát a külföldön, és menedéket a francia rendőrség börtönéből.

E szövetkezet az ő gyalázatos hálóját a nemzeti kegyelet megszentelt szálaiból

szövi, ezzel vélvén elburkolhatni legbiztosabban hazaáruló törekvéseit és távortartani a közvélemény elítélő visszahatását. Ezen politikai maffiá-nak titkos munkájára ismerünk mindannyiszor, valahányszor forradalmi vonatkozású események- vagy momentumokkal kapcsolatos ünnepélyeket, felvonulásokat célzatosságból a legtapintatlanabb módon a lehető legidőszertlenebb alkalmakkor látunk hajánál fogva előrángatva; például midőn a fejedelem Budapesten tartózkodik, vagy midőn Bécsben egy hű katonájának szoborleplezési ünnepét tartja. Ezek ellen kellett a márczius 4-iki országos liberális felvonulás és gyűlés alkalmából a rendezőknek védekezniök, mert ki volt adva a jelszó, hogy az utcán mindenütt a királyé helyett a Kossuth és a szabadsághősök neve hangoztassék, hogy aztán a háttérben lappangó patrónusok illetékes helyen rámutathassanak a nemzeti közérzet nagy-szabású megnyilatkozásában az illoyalis, forradalmi hangulatra. Ezek a jómadarak gondoskodnak arról, hogy minden forradalmi vonatkozású ünnepély, mely ama fátyolnak egy-egy szálát feltépi s egy-egy hegedő sebet felujit, állandósuljon, s évenként visszaterő közfordulatot nyerjen, hogy a belbéke, a nemzet és király közötti egyetértés fenmaradásáért remegő honfiak ne sóhajthassanak föl könnyebűlten, ha egy-egy ily provokáló tüntetésnek vége van: »Hála isten, ezen is baj nélkül tulesünk!«

Legujabban azt eszelték ki, hogy a francia forradalmi eszmék hatása alatt szövetkezett összeesküvők kivégzésének

száz éves fordulójára országos emlékünnepeket, a *Martinovics* ünnepélyt rendezik. A történet ez összeesküvés természetét és céljait, valamint megtorlásának körülményeit kellőleg föl nem derítette; annyi azonban bizonyos, hogy bármily tiszteltreméltó lett legyen is a szabadságért való rajongásuk, céljaik megvalósításában a koronás király élete, s a magyar alkotmány tételes törvényei ellen törtek, úgy, hogy a hazai törvények alapján hazai bíróságok által ítéltettek halálra. E ténynyel szemben ám szolgáltasson nekik igazságot a hazafiúi kegyelet és tegye fejükre a mártyr koszorút, de azt már józanul még sem lehet megengedni, hogy a reakció zsoldjában álló bujtogató had akkor, midőn ezernyi bajunk és ellenségeink között egyedüli védpajzsunk a *legitimítás*, midőn a mozgósított bécsi és római reakció ellen egyedüli támaszunk a nemzet és király között fenálló szent kötés, a nemzet és a király törvénytisztelete, hogy ugyanakkor épen ezen momentumok negációjának ünneplésére a veszedelmes rendbontók országos tüntetést rendezzenek, és pedig épen Szent-István napján, tehát ugyanazon napon, melyen a magyar alkotmányos állam és a királyság megalapításának országos ünnepét megülni sereglük föl a magyar nép a fővárosba.

Aki ezeket megfontolva azt állítja, hogy itt a kegyelet, és nem a magyar állam és az alkotmányos jogrend ellen törő forradalmi liga dolgozik a reakció érdekében, az vagy maga is ludas, vagy páratlanul együgyű.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Szózat, Forradalom után, Magyar életkérdések.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Irta: Laukó Albert.

E három fontos mű ragadta meg legutóbb figyelmemet; e három mű Wesselényi Miklóstól, Kemény Zsigmondtól s Török Jánostól származik, időrendben 1848, 1850. s 1852-ben jelent meg. Mind a három szerzőnek kiváló szerep jutott a magyar közélet terén; Wesselényi a harminczas évek nagy reformkorszakának férfa, Széchenyi barátja s eszméinek támogatója; Kemény Zsigmond mint filozófiai alapon képzett férfa a legkiválóbb magyar publicisták közé tartozik egész addig, míg — szerenositlenségünkre nagy férfainknál igen gyakran — elméjére homály borult, s élőhalottá lett. Török János még az újabb alkotmányos aerában is kiváló szerepet játszott, mint a conservatismus egyik bajnoka. Korra, irányra nézve e három férfa nagyon különbözik egymástól, de a hazaszeretetésben egyek. A czimül választott iratok is tanúságot tesznek hazaszeretetésük mellett. Az első még a 48-iki törvényhozás előtt remeg a jövőért, érzi, mily nehéz akadályokba ütközik a legszentebb czélok elérése; a második azon szomorú, véres tragédia hatása alatt áll, mely önállóságunkra, nemzeti lételünkre oly kétségbe ejtőleg vég-

zódott, s mely Magyarországot teljes megsemmisüléssel fenyegette. Az utolsó, az első ijedtségen keresztül mentek önfentartási ösztönével segíteni akar magán, nemzetén, melyet a veszedelem közepette tétlennek, jövője iránt kétségbeesettnek lát. Nézzük e három, egymástól annyira eltérő hazafi művét részletesebben.

Wesselényi Szózata különösen azon veszedelemre figyelmezteti a nemzetet, mely szláv részről elmerüléssel fenyegeti. Ekkor öbredt föl ugyanis a horvátoknál a nemzeti szellem, mely számos kihágásokban s magyarellenes tényekben nyilatkozott. Az a Horvátország, mely az anyaországnak, a Zrinyieket, Draskovitsokat, e szóban és tettben kiváló magyar hazafiakat adta, Kossuth szerint megunta a nyolczszáz éves kaposot s izgatott, később 48-ban fegyvert fogott az anyaország ellen. Ez a fenyegető körülmény bírja Wesselényit felszólalásra; hazafias kétségbeesésében már látja az orosz kolosszust a mint megmozdul, hogy valamennyi szlávot keblére ölje, s a magyarságot megsemmisítse. Most ötven év múltán — hála istennek — nem látjuk a szlávok ügyét ily fenyegetőnek a magyarsággal szemben, azt is tudjuk, hogy nem az orosz adott a horvátok kezébe fegyvert magyar testvéreik ellen.

Wesselényi a román kérdést még nem látja égetőnek, de eszmetársulás utján mégis reátér, s itt is kitűnik, hogy nem a magyarság bűne az, hogy a románság a magyar fajnak

ellensége lett. Ennek első s egyedüli oka volt a görög keleti vallású román nép erőszakos áttérítése a görög katolikus vallásra. Mária Terézia ugyanis arra törekedett, hogy a megtérítetteknek lelkök megnyeressék az egyedül boldogító hit számára, kevésbé ozélt arra, hogy személyöket az állami érdekeknek megnyerje. De az egész unio abban állott, hogy az unitusok a pápát elismerték, s miután ennek alapján a római egyház nyájához számítottak, lelkök meg volt mentve.

De a tudatlan köznép mit sem tudott az ujjonnan vallott dogmáról s azt távolról sem értette; a pápa felsőségének elismerése pedig oly kevésbé vert öntudatában gyökeret, hogy továbbra is az orosz ozárt tartotta vallása fejének.

Az uniót eszközlő térítés pedig ilyenforma volt: Az a buzgó püspök, ki megkezdette, helységről helységre járt; prédikált a köznépeknek, kecségtette, ígéretet tett, fenyegette is s beszélt az unióról, de ezt a nép oly kevésbé értette, mint az unió czélját. Azért azután, a mely község vagy személy az unitus pap prédikációján megjelent s meghallgatta, már uniósnak tekintett, s hogy másnak ne vallassa magát, arról gondoskodott a világi hatalom.

Erdélyben megtörtént, hogy az unitus egyház a község nem unitus lakosaihoz is jogot tornált, mivel kecskéik az unitusokéival együtt unitus pásztor keze alatt legeltek. Némely dogmai kérdés s a pápai felsőség elis-

Mért hiszen oly kézzelfoghatólag áttetsző ebben az egész dologban az alkotmányos rend, ellenségeinek tervszerű eljárása, hogy a gonosz célzatok természete felől semmi kétség sem marad fenn. Míg ugyanis a zsoldosok ütök a nagydobot és fáradoznak a forradalomnak szent István napi országos glorifikációján, addig a háttérben álló reakcionáriusok folyton alarminozzák a felsőbb köröket, és egy napot sem mulasztanak el konstatálni, hogy ime a kormány szövetségesei hogyan akarják meggyalázni Szent-István napján a vallást és a szent király emlékét. A „Fehérmegyei Napló”, a néppárt és Zichy Nándor gróf hivatalos közlönye aug. 3-iki számában egyebek között szó szerint ezeket írja:

„A liberális egyházpolitika érájában odáig jutottunk, hogy a liberális kormány egyik nem kevésbé elvetemült segédcapata szégyenletes módon profanizálni akarja ezt a szent ünnepet, nemzetünk, a keresztény magyar nemzet ünnepét, Szent István király emlékét. Martinovics Ignácznak, a dinasztia és a nemzet, az egyház és a társadalom, az erkölcs és a rend, a becsület ellen összeesküdt és a bitófáról a pokolba szállott Martinovics Ignácznak emlékét akarják megülni Szent István király napján országos tüntetéssel azok, akik előbb megszavazták az egyházpolitikát azután pedig büntetlenül segédkeztek Szeles Adorjánéknak, Kossuth Ferenczeknek és Eötvös Károlyéknak a dicsőséges uralkodóház ellen indított irtóháborúban. Még nem tudjuk, hogy a kormány mennyiben fog részt venni a Martinovics-ünnepen, de azt tudjuk, hogy Magyarország katolikus népe ott lesz augusztus 20-án Budapesten és szét fogja robbantani azt a bandát, amely a kormány oltalma alatt meg meri ünnepelni a haza, az oltár, a trón ellenségét.”

Ezen ócsmány hazug gyanúsítását teszi a nevezett lap azzal a monstruózus ráfogásával melynél fogva Dr. Takács Zoltánról, a Martinovics ünnepély rendezőjéről, Szeles Adorján barátja- s protektoráról s a reakció érdekében működő bujtogatók vezérééről, azt állítja, hogy minden liberális tüntetésben vezér szerepét ját-

szik, holott nyilvánvaló, hogy csak azokat az utcái zavargásokat rendezi, melyek a kormány és a rendőrség ellen vannak szervezve.

Ime tehát a fekete sereg titkos konventikuluma nem tervezett kevesebbet, mint egy Szent-István napi óriási országos botrányt, egyik fizetett csapatát a Martinovics veres zászlai, a másikat a Szent Jobb kéz körül helyezné el, s azután egymásra eresztené őket, és a martinovicsistákra rátögné, hogy ime azok a szabadelvűség bérenczei, a kik a kormány titkos támogatásával megakarták gyalázni a vallást és az alkotmányt, de Zichy Nándor és a vallásosság órei gondoskodtak már eleve róla — miként a „Fehérmegyei Napló” aug. 3. számában előre megírták — hogy e felségsértő, szentségtörő és ereklje fertőztető kormánypárti banda pozdorjaként szétszórassék.

A kormány valóban nem érdemelne, hogy egy napig is az ország ügyeit vezesse, ha ebbe az otromba és egész nyíltan készített kelepczébe bele menne. Nem is tette, hanem kötelességéhez képest odahatott, hogy a budapesti főkapitányság egy tegnapi kelt rendeletével Dr. Takács Zoltán és társai részéről a Martinovics-ünnep előkészítése tárgyában tervezett gyűlés megtartását betiltotta, mivel irányánál fogva maga az ünnepély sem engedhető meg, sőt az megakadályozandó.

Jellemző a kompániának törvénytiszteletére azon tény, hogy a betiltó rendelet dacára — miként az „Egyetértés” ujságolja — a bizottság az egyletek kiküldöttével a bizottság hivatalos helyiségébe vonult, hol zárt értekezleten állapították meg az Istvánnapkor tartandó országos ünnep programját. Az ünnepély alkalmával beszédet fog tartani Visontai Soma dr. orsz. képviselő és Takács Zoltán dr. ügyvéd. Azután indítványt fognak beterjeszteni az iránt, hogy a Martinovics-bizottság állandó legyen és magát kiegészítse s mint ilyen intézkedjék a vértanúk sírjának kutatásáról, a Martinovics emlékszóbor felállításáról, az összeküvés népszerű ismertetéséről, szóval mindarról, a mi a szabadság első vértanuinak eszméit és emlékét terjeszti.

Nem szorul tehát bővebb bizonyítékra, hogy ez a banda csakugyan a forra-

dalmi eszméket, tehát a magyar állam fenállásának, a magyar nemzet hegemoniájának alapjait és hagyományait támadó elveket akarja propagálni, annak állandó kultussát inaurálni, még pedig ezen állam alakulásának ezredéves emlékülennepén, országos botrányok kíséretében. — Másrészt azon körülmény, hogy a kormány ezen hazaáruló törekvéseknek tegnapi rendeletével utját szegte, eléggé igazolja, hogy semmi része sincs annak akár közvetlen, akár közvetett támogatásában. Csupán csak azzal tartozunk meg, hogy az ultramontán ujság gyalázatos ráfogását teljes világításba helyezzük, s rámutassunk, miszerint a Martinovics ünnepély rendezése által felidézendő botrány csakugyan a reakcionáriusok találmánya.

Ugyanis csupán két ujság támadott egész dühvel a kormányra a betiltó rendelet miatt, és pedig az álcázott reakció két hivatalos organuma: a „Magyarország” és a „Budapesti Hírlap”. Aki ezen két lapnak förmedvényeit a mai számukból olvassa, tisztában lehet az iránt, hogy mily erkölcstelen és gyalázatos kétszinű játékot játszik az ultramontán reakcionárius párt a kormány és annak szabadelvű politikája ellen, midőn a saját maga által rendezett felségsértő pucscsokkal egyrészt a kormányt gyanúsítja, másrészt pedig támadja azért, hogy azoknak rendezését eltiltja.

BELFÖLD.

Schluch Lőrincz pásztor levele. Schluoch Lőrincz nagyváradai bitoros püspök márelkésült pásztorlevelével, amelyet legközelebb fognak elküldeni az egyházmegyei papságnak. A nagyváradai püspök pásztorlevele távolról sem oly éles és harcias, amint azt eddigi szereplése után várták. Mindannak dacára nem közeledik Samassa körlevelének engedékenységéhez. A körlevél egy hatalmas elaboratum és több részből áll. Az első, bevezető része inkább csak általánosságban foglalkozik a reformokkal és csak a többi részek foglalkoznak és állapítják meg azokat a teendőket és azt a magatartást, amelyet a nagyváradai egyházmegye papságának az október elsején beálló ujságokkal szemben tanúsítani kell. A körlevél már sajtó alatt van és az ünnepek után fogják expedálni.

meresen kívül minden egyéb a régi maradt; így ünnepeik, szentjeik napjai, böjtjeik, vallásos szertartásaik, keresztelés, esketés, temetés, mind az, ami érzületükre hatott, nem változott, természetes tehát, hogy az unitus szívében mindig görög vallás maradt. Ha egyes személyek vagy községek a reájuk tukmált hit ellen tiltakoztak, vagy régi hitűkhöz akartak visszatérni, hat heti oktatás ürügye alatt évek hosszú során át hurozoltattak, és ha a hat heti oktatásra kirendelt pap az oktatást megszakította, megint újból kezdette, végre még azt is kívánták, hogy minden egyes ember hat heti oktatásnak vessék alá, így pár száz év alatt a község bizonyosan áttérhetett volna. Ha azután unitus papot elfogadni nem akartak, nem gyakorolhatták vallásukat. Ennek következtében egész embernyom élt és holt keresztelés, törvényes házasság, isteni tisztelet a keresztényi temetés nélkül. A nép egy része tehát elvadult, mert az egyházon kívül iskola e yáltalában nem gyámolította.

Wesselényi mind ezen bajok ellen különösen az értelmi műveltséget ajánlja, ajánlja magyarnyelvű kiseddóvóknak, elemi iskoláknak, tanító és kiseddóvó képző-intézetek felállítását s hivatkozik a nemzetre, adjon össze a fölöslegéből annyit, a mennyi a nemzeti érdekek ápolására szükséges, hisz Bab János unitus püspök tisztán román szövekre egy millió forintot adott, ezzel szemben mennyivel többet tehet egy egész nemzet. A mint látjuk Wesselényi lánoki lelke a jövőben olvasott s bizonyára megvigasztalódnék, hianne a nemzet

jövőjében, hogyha látná, hogy a mit óhajtott, Magyarország alkotmányos törvényhozása jelenben keresztüli is vitte.

A második nagy hazafi igazolni akarja a nemzetet a lezajlott szabadságharozzal szemben. Atveszi a tizenkilencedik század eseményeit negyvennyolczig s meggyőző argumentumokkal kimutatja, hogy a magyar nemzet nem forradalmi hajlamu, sőt mindig monarchikus elveknek hódolt. Hazafni elkeseredtségében sokszor kemény ítéletet mond a kiváló szereplő férfiak fölött s a jövő történéseinek egykor kuttorrásul fog szolgálni az ő mint szemtanúnak véleménye. Munkájának alap-gondolata a következő: Hibáztak ellenfeleink, hibáztunk mi. Mindig szerettük a hazát, ám-bár gyakran nagyon rosszul szolgáltuk. A pártok közül egyik sem maradhatott a küzdőtér homokján, mindenik fél lesodortatott az események vihara által. Többé-kevésbé bünsők, többé-kevésbé ártatlanok... egyikök sem szerenc és.

A harmadik munka némileg ott kezd, hol Wesselényi végezte. Gazdasági nézeteit nem fejtegetem, azok elavultak, s a korszellem más utat követ, jelétül, hogy Török János nem méltó társa szellemileg két nagy elődjének; nem bír azzal az erős bonozoló logikával, mely a két előbit megdönthetetlen igazságokhoz vezet, csak a tanítás ügyét akarom pár szóval megemlíteni. Ő is iskolák alapítását, néptanítók képzését óhajlja, kiemelkedő pontja azonban a realiskolákra vonatkozó rész. Már Wesselényi a Szózatban kiemeli, hogy

Magyarországon az iskolázott ember, ügyvédi s polgári hivatalos pályára akar lépni. Ez s a realiskolák nem léte oka annak is, hogy iskolákból oly kevesen adják magukat kézmivességre, mesterségekre s kereskedelemre... Török János egyenesen ki is jelöli a realiskolák helyét; még pedig két nyelvű realiskolát tervez t. i. magyar s német nyelvűt. Magyar tanuyelvű realiskola alapítatnék e szerint Aradon is, és így előbb áll, mint az 1869-iki lyceális javaslat, mely Aradon magyar-román nyelvű kilencosztályu lyceum felállítását tervezte.

E mutatóványoknak célja az volt, hogy belöltük kiténjék a 48 előtti kornak nagy szellemi műveltsége; ebből is következik, hogy Magyarországon a tizenkilencedik század első fele szellemileg semmivel sem állott alább második felénél, sőt magasabban állott, miután korunk a tőlük megkezdett munkát csak folytatta, az eszme az övék.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Írta: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny” számára, évéd eredetiből fordítva [42] [Utánnomás tilos.]

Vagy talán nem? Kutatott emlékezetében, de nem talált semmit, — oly rég, oly rég lehetett fiatal, hogy talán nem is volt igaz.

Lehajta fejét és behunyta szeméit. Homá-

Mit akar a néppárt?

Ezt a cikkcskét voltaképen az irodalom rovatban kellene közölni, mert épen csak irodalmi értékénél fogva érdekelheti a közönséget, hogy mit akar a néppárt? Ne tessék engem félreérteni: nem azt akarom mondani, hogy a néppárt akarata nem volna politikai fenomen és politikailag döntő faktor. Távolról sem. Én egy röpiratról vagy olyasfélétről adok hírt a tisztelt publikumnak, mely a Hunyady Mátyás intézetben nyomtatott és czimképen ezt az érdekfeszítő kérdést viseli: Mit akar a néppárt?

A jeles röpirat szerzője nem tette ki a nevét, pedig e név világhírű. Fölismertem legott a tömérdek közmondásból, melylyel népszerű fejtegetéseit fűszerezi. Ennyi közmondást épen csak Sancho Pansa, a derék manchai lovag csatlósa tud s oly tarkán össze-vissza hányni őket csak az ő intelligenciája képes. A három ives füzetke ugyanis agitációs irás, amely a nép nyelvén, a nép szájaize szerint s a nép bornirt észjárásához leereszkedve ismerteti a politikai helyzetet s fejtegeti a néppárt programját, mivel hát „nem minden ember végezhet tizenkét iskolát.”

Valóban nagy művészet kell hozzá, ennyire kiismerni, hogy miképen kell beszélni a népnek, mely nem végzett tizenkét iskolát. Rajtam kívül bizonyára sokan kíváncsiak annak a mikéntjére s a néppártiaknak is szolgálatot vélek tenni, midőn zamatos és fölötte világos kijelentéseiből néhány szemenszedett szemelvénnyel ideiktatok.

Azon kezd, hogy a politikai pártokat ismerteti, köztük természetesen a szabadelvű pártot, még pedig első helyen. A szabadelvű párt a leghaszontalanabb, mert az csak ígér. Már pedig „ha megzörgetik a zabos zsákot, még az angol ló is nyeríteni kezd.” A valuta rendezést is fölötte népszerű ma megnézni. „Ígért aranypénzt s adott helyette niklit, mert hát ő tudjátok fillérrel kiméli a z aranyat és azt tartja: boldognak jó a fapénz is. Ígért vagyonsodást és míg en magának hatot, a népnek vakot vetett a kockán... adván 6 forintos buzát a termelőnek, koldusbotot a népnek, mert hát „hurutot, sántaságot, szegénységet senki se nem tagadhat.”

S ezek után tegezve fordul a néphez, in-

vocálván őt, hogy ne szavazzon szabadelvűre: „Állj inkább a tüzes menykő alá, mikor az a földre csap, mert jobb nekad egyszerre meghalnod, mint ennek a szabadelvű pártnak uralma alatt folyton haldokolnod.”

Az Eötvös-Kossuth-pártról e tömör mondatokban foglalja össze véleményét: „E bis megalkuszik néha a macskával.” — „Kukacos szalonna, megavas vaj.” — „Bocskorhoz fapile.” Eötvösökkel szemben ezt a bölcs tanácsot adja a népnek, „hogy ha beszélnek valahol, szóljatok nekik oda: „Hiába furdik a csóka, nem lesz belőle hatytyu vagy fehér galambocskó!”

A legjobban szinpatizál Sancho Pansa az Ugron-párttal, erre nem is tud közmondást, meg a kilépettekkkel, bár azt hísz, hogy „ezek még nem egészen kóserék és majd elválnak, hogy hány zsákkal telik.”

A néppártot jellemezve, a következő erős mondások jutnak eszébe: „Ha kendember, mi sem vagyunk kutyák.” „félrebajusz, jön a szakáll!” „Félre német, jön a magyar.” „Minket sem a göly a költött.”

Végtelen gyönyörűséget lenék benne, reprodukálni a magvas és szaftos közmondásokat, melyekből a néppárti akarat össze van róva, de sokat akar a szarka, ám nem bírja a farka s a leghosszabb kolbásznak is két vége van. De hát jó bornak nem kell czéger, a néppárti füzetkét olvassa el mindenki, mert különben kedvem tartja, pénzem bánja. A pokol utját a jószándék kövezte ki s az ur még a pokolban is ur marad, az aszony pedig verve jó. Ha így folytatnám fejtegetéseimet, önök azt hinnék, hogy megbolondultam, pedig csak rám ragadt a néppárti bölcsesség. Még akartam próbálni, hogy valóban olyan nehéz az amit a néppárt akar, t. i. bolondítani a népet s úgy találom, nem kell hozzá más, csak egy zsák közmondás, egy csomó hazugság, néhány gróf és sok természetes hülyeség.

C—s.

IDŐJÁRAS.

Légnymás: reggel 7 órákor 760.5 milliméter. délután 2 órákor 759.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 12.3, délután 2 órákor C° + 20.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor N. 4. délután 2 órákor EN. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

A bolgár események

— A trónralépés évfordulója. —

Szofiából jelentik aug 15-ről: Ferdinánd fejedelem trónralépésének évfordulóját az idén rendkívül ünnepies módon ülték meg. A lapok cikkeikben hangsúlyozták, hogy a közvéleményt irányzatos híresztelések felizgatták. Arra is utaltak, hogy a külföldön meglepetésekre voltak elkészülve, fantasztikus dolgokat reméltek és legalább is azt hitték, hogy a fejedelem fontos nyilatkozatot fog tenni. Az ünnepieségeken a konzulátusi testület egy tagja sem volt jelen.

A tartott beszédekben politikai czélzások nem fordulnak elő. Csak a szobranje elnökének beszéde domborodott ki jobban. Kijelentette, hogy a fejedelemnek az ország jólétét örüli fáradozása itteljessiker kísérte. Az elmúlt év szerencsésen folyt le. A népnek lojális és törvényes kormánya volt, amely a népnek meghagyja összes szabadságait és a multra támaszkodva bizalommal tekinthet a jövőbe. A fejedelem számíthat a nép és a szobranje hűségére.

A csapatok elvonulása alatt a néptömeg ovációkban részesítette a fejedelmet és az egyes ezredeket. A csapatok, melyeknek tartása kifogástalan volt, Európa legjobb csapataival versenyezhetnek. Különösen kitűnt a lovasság. A fejedelem a csapatszemle után az egyes hadtestekhez ment és kifejezte megelégedését.

A fejedelem tiszteletére rendezett ünnepet tűzijáték fejezte be. Az utcákon késő estig sokan jártak és nézték a tűzijátékot. A tiszti banketten az ezredparancsnok a fejedelemre mondott felköszöntőt.

Az ezredes a felköszöntőjében a hadseregnek a fejedelem iránt való hűségét fejtegette. Ez a hűség — mondá a szónok — meglesz akkor is, ha az ezrednek alkalma lesz ennek bebizonyítására. Az egész hadsereg örömmel fogja a korvérét áldozni a fejedelemért.

A fejedelem válaszában azt mondotta, hogy ő ismeri a hadsereg érzelmeit és erős meggyőződése, hogy számíthat a hadseregre. Szavait nagy örömmel fogadták. A tisztok vállakra vették a fejedelmet és körülhordozták a teremben.

Mindama hírek, melyek bizonyos feltételekről szólanak, amelyeket a küldöttség tudtul adott Pétervárott és melyeket viszont ott kapott, tévedésen alapulnak. Ilyen feltételekről szó sincsen. A pétervári utnak eredménye az a benyomás volt, hogy tartózkodni fognak az ellenségeskedéstől, de az a bizalmatlanság, melyet a hármasszó-

lyos, vidám képek lebegtek szemei előtt. Ismét meglepte az a bizonyos vágy, belemerülni az élvezetek árjába, — de erőt véve magán, felnyitá szemeit s támolyogva kelt fel.

Kiálthatlan hőség volt a szobában. Elővette a vizes palackot s félig kiüríté, s azután az asztalhoz ment s egy albumot vett elő. Eleinte gondtalanul lapozgatta, anélkül, hogy a képekre ügyelt volna; de csakhamar figyelmesebb lett s azzal végezte, hogy közelről és sóváran nézegette az album lapjait. Itt, e fiatalkori albumban megrajzolva látta alak-talan vágyait, megérzékítve határozatlan szenvedélyeit, — mintha az általa álmodott és képzelt élvezetek sugarastak volna e lapokról.

De végre is kifáradt az ugyanazon dolognak oly sok alakban való ismétlésétől, mely nem elégité ki, s az undor bizonyos nemével csapta be az albumot, oltotta el a gyertyát, s ruhástól, amint volt, a széfára dőlt.

De aludni nem tudott; egész teste forró volt, mint valami lázas betegé; a szoba levegője égette és szüntelenül e szó lebegett ajkain: élvezni! élvezni!

Ez füzte gondolatait, ez forralta véréit, hívogatta, osábitgatta, mint valami szédítő mélység! Örjögött. — Az álmatlanság örjögése lopte meg, s összekulcsolt kezekkel ült a szofán, meglepve a féktelen vágytól: valami gáztettet követni el, valami örültet, valami halatlant.

Ugy érezte, mintha valaki bilincsekben tartaná, s elhatározta, hogy kimegy friss leve-

gőt szívni. Maga sem tudta voltaképen, hogy mit tesz és mit fog tenni.

Egy perczig hallgatódzott a hálószoba ajtajánál, — minden csendes volt. — Kiment az előszobába, felvette kabátját s kalapját, s fia felső öltönyének zsebéből a kapukulcsot kivévén, óvatosan ment le a sötét lépcsőn.

Az utozára érve, nagyot lélezett. Az éji szél élesen fújta forró arcát. Az éj néptelen, csendes és néma volt. A gázlángok oly szomoruan pislogtak, mintha lobogásukkal valami titokzatosat regélnének egymásnak a néma éji oszondben.

Távolabbról tompa moraj hallatszott, ugyanazon hang, melyet hallott, midőn fent a szobában az ablaknál állott. Most kivehetőbb, több volt e hang, e zaj. Gondolkozott, hogy honnét származhatik, s aggódni, félni kezdett. Ekkor azután eszébe jutott, hogy ez nem lehet egyéb, mint az éjszakai szél zúgása, s kissé megnyugodott.

Osszébhhúzta felöltőjét, kezeit zsebeibe mélyeszté, s elkezdett menni oszítalanul. Találkozott néhány késői hazatérővel, megállt és kíváncsian nézett utánuk, míg nem eltűntek a távolban. Azután ismét tovább ment, de mindinkább belemerült gondolataiba, úgy, hogy fogalma sem volt, hogy hova jutott. Az egész séta álomként tűnt, s saját lépteinek kopogása a kövezen távoli visszhangként.

Ekkor egyszerre felébreszté ábrándozásából egy közeli kaczagás zaja. Egy sötét utazó bejératánál találta magát, s néhány lépésnyire maga előtt két női alakot pillantott meg; e

két alaktól származott a kaczagás. Most emlékezett, hogy már csaknem egy fél óra óta követi e két alakot.

Meg akart fordulni, hogy más irányba térjen, de midőn újra megindult, gépileg követte a nőket.

Egyszerre csak a két nőalak eltűnt egy kapualjban.

Karr hallotta a kapu becsapását, s megállt, reszkette a felindulástól.

Végre elhatározta magát, kinyitotta a kaput és belépett a házba.

A kapu bezárult mögötte, s vak sötétségben találta magát, úgy, hogy mitsem vehetett ki maga körül. A falhoz támaszkodott és kabátja ujjával törölte le verejtékező homlokát. Vissza akart menni, de nem birt. Amint itt álldogált a sötétben, egyszerre csak fia arca jelent meg előtte. Es ismét hallotta az előbbi kacagást, tisztán, fokozatosan, mintha közvetlen közelében történt volna. Bizonyos csábító, izgató, behizelgő jellege volt a kaczagásnak.

Elhatározta magát, s tovább küszött a fal mellett egész azon csarnokig, a honnét a kaczagás származott; keze egy ajtó kilincséhez ért, s kinyitván azt, egy keskeny, ócska lépcső állt előtte, mely gyengén volt megvilágítva. Mikor annyira haladt felfelé a lépcsőn, hogy már csaknem az utolsó fokon volt megállt, s a lépcsőt megvilágító egyenesen az arcába lövelt.

(Vége következik.)

vetség hivatalos körei tanusítottak, Pétervárott csak növelte a Bulgária iránt való jóindulatot.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 17. —

Változó felhőzet. — Szeles. — Hűvös. — Keleten csapadék. — Később derülés.

Huszonegy éves rablógyilkos.

— Saját tudósítónktól. —

Vérlásító rablógyilkosság tartja izgatottságban Gyulát és környékét, melynek a lelkében teljesen megromlott hőse egy huszonegy éves fiatal ember.

Tudósítónk jelentése és az aradi csendőrpáncsokhoz beérkezett hivatalos adatok nyomán az alábbiakban adjuk a véres történetet.

Folyó hó 7-ikéről 8-ikára virradó reggelen Kremás Györgyné született Albert Máriát a gyulai határban levő, a Gombos- és Illés-féle tanyán meggyilkolva találták.

A gyilkosságot a szomszédos tanya lakói Hrabovszki János és felesége vették először észre, kik rögtön jelentést tettek a gyulai törvényszéknek.

A bíróság azonnal megjelent a csendőrséggel a helyszínen és attól a pillanattól fogva megkezdődött a nyomozás.

A rablógyilkosságot — mint a sikeres nyomozás kiderítette — Kúklia Ferencz gyulai jómódú gazda-ember huszonegy éves fiakövette el, még pedig — mint ő bevallotta — előre megfontolt és eltökélt szándékkal, csupán azért, hogy a Kremásék csekély pénzét elrabolhassa.

A rablógyilkosság terve következőképpen érlelődött meg benne. Kremás György már e hó 4-től kedve a szentenedeki tanyán dolgozott és így felesége egész egyedül volt otthon. Egy alkalommal, vasárnap megfordult a Kúklia Ferencz tanyáján, hol panaszkodott, hogy az idej munká igen rosszul fizet és alig van 20—30 forint készpénze.

Ezeket hallotta Kúklia Ferencz fia és ekkor elhatározta, hogy megöli Kremásékat a pénzükért.

Ugy is történt. Folyó hó 7-én este elment hazulról magával vive két oszre töltött fegyverét és egy kis fejszét.

Ejjel ezután, mikor minden elcsendesedett, oda ment a Kremás György házához és megkopogtatta az ablakot.

Kremás Györgyné felriadt álmából és oda ment az ablakhoz. A fiú — miután ösmerősök voltak — szóba elegyedett az asszonnyal, akitől csakhamar megtudta, hogy férje nincs otthon.

A legközelebbi pillanatban a mitsem sejtő asszonyt egy lövéssel leterítette, mire hirtelen beszaladt a kukoriczsába. Midőn látta, hogy a lövés zajára senkisésem jő elő, viszament, az ablakon bemászott és fejszéjével miután kioltotta a még némileg élő asszony életét, a ládából magához vette a 16 frt 26 krt.

Erre, hogy elhárítsa magáról és az egész esetről a rablógyilkosság látszatát, felgyújtotta az ágyneműt, mintha tűzvész ölte volna meg az asszonyt és a kukoriczsáson keresztül elmenekült.

A házból kitoluló füstre lettek a szomszédok figyelmesek, a kik először vették észre a gyilkosságot.

A csendőrség ügyes nyomozása eredményezte, hogy a romlott lelkű tettest hamar megtalálták.

A fiatal ember különben, úgy látszik tökéletesen el van merülve a bűnben, mert még a gyilkosság színhelyén sem vesztette el ciznikus flegmáját, melylyel egész tettét el is mondta.

A pénzt is megtalálták, melyet egy dobozban a tanyájuk közelében rejtett el.

Az erkölcsi súlyedés hatalmas példáját mutatja a fiatal Kúklia Ferencz, ki jómódú becsületes szülők gyermeke és tíz-husz forintért képes embert ölni.

A gyilkost már átadta a csendőrség a gyulai törvényszéknek.

HIREK.

Augusztus 17. Szombat. Róma. kath. naptár: Liberát. — Protestáns naptár: Liberát. — Izraelita naptár: Reah. — Görög-keleti naptár (augusztus 5.): Oziny. — A nap kél 5 órakor, nyugszik 7 óra 8 perczkor. Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A király születésnapja. Holnap vasárnap lesz dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk I. Ferencz József, 65-ik születésnapja, melyet nagy fényvel ünnekel meg országszerte. A minoriták aradi templomában holnap délelőtt 10 órakor zenés mise lesz, a melyen Csák Csirjék rendfőnök fog fényes segédlettel celebrálni. A misén meg fognak jelenni a hatóságok, állami hivatalok, egyesületek, társulatok. Ma este, a király születésnapjának előestéjén, a város szokás szerint kilepszvilágítva s egy zenekar fátyás menettel járja be a főbb utcákat.

— Véghe Aurél kir. tanácsos s államjósággazgató folyó hó 16-val a folyó évi október hó 5-ig tartó 6 heti szabadságidejét megkezdte, s azt részben dombegyházi pusztáján, részben köruton fogja eltölteni. Ezenidő alatt a helyetteséggel Stvertoczky Elek pénzügyi tanácsos van megbizva.

— Waldstätten tábornagy Lippán. Lippáról írja tudósítónk, hogy Waldstätten tábornagy tegnapelőtt oda érkezett s résztvett a most ott folyó nagy gyakorlatokban. A tisztikar tegnap este bankettet rendezett a tábornagy tiszteletére, melyet táncmulatság követett. A tábornagy kedves modorával nagyon megtetszett a lippaiaknak.

— Az első polgári házasságért. Rendkívül érdekes átiratot intézett Rónay Jenő Torontál vármegye főispánja az összes vármegyei törvényhatóságaihoz, így Arad megyéhez is. Ez átiratban értesíti a főispán a vármegyei törvényhatóságokat, hogy Torontál megyében az első polgári uton megkötendő esküvőt ünnepelelyel egybekötve fogják megtartani, ugyanezre szólítja fel a törvényhatóságokat is. Az átirat különben a következőképpen hangzik:

„A vármegye alispánjával abban állapodtunk meg, hogy a vármegye területén kötendő polgári házasságra lépő első mátkapárt a vármegye székhelyén maga az alispán fogja összeeskötetni és hogy eme, szabadelvű törvény életbe lépté feletti örömnünknek látható jelet ünnepelelyel fogjuk egybekötteni, a melynek költségeit mi magunk viselendjük. Fel-tétől közzük azonban ki, hogy a polgári házasság megkötése után a fiatal pár az egyházi házasság szentségét is azonnal felveszi.

Tervünket, amely a szabadelvű intézmény népszerű és örvendetes voltát van hivatva igazolni, szives tudomásvétel végett azon nézetemnek kijelentésével közlöm, hogy véleményem szerint, az ország többi vármegyéiben is utánzásra találó emez eljárás s közérzetlet valódi megnyilvánulásaként a jó ügynek csak hasznára válhatnak.”

A hazafias főispán emez átiratát mindenki örömmel veszi tudomásul s kétségtelen, hogy több vármegyében követésre találó nemes példa.

— Országos telefon-hálózat. A kereskedelmiügyi minisztérium most állította egybe az állami telefon-hálózat előfizetőinek új névsorát. Ez egybeállítás szerint az állami hálózat ma már 28 városra terjed ki, s együttevő 1405 előfizetője van. Az egyes városokra vonatkozó adatok a következők: Arad 321 előfizető, Békásmegyér 3 előfizető, Bial 1 előfizető, Budafok 1 előfizető, Budafok 18 előfizető, Budakesz csak nyilvános állomás, Budapest négy nyilvános állomás (központ, tőzsde, Kőbánya, Lipótmező) és 45 állami előfizető, Erzsébetfalva 7 előfizető, Győr 168 előfizető, Hidegkut 4 előfizető, Kecskemét 103 előfizető, Kispeszt 7 előfizető, Komárom 65 előfizető, Monor 5 előfizető, Nagy-kovácsi csak nyilvános állomás, Pa-

lios 3 előfizető, Szentendre 1 előfizető, Pócs-megyer-Leányfalu 2 előfizető, Pozsony 2 nyilvános állomás és 205 előfizető, Rákospalota 3 előfizető, Sopron 124 előfizető, Soroksár 4 előfizető, Szabadka 95 előfizető, Szeged 200 előfizető, Székesfehérvár 79 előfizető, Szombathely 109 előfizető, Tétény csak nyilvános állomás, Török-Bálint csak nyilvános állomás, s általában mindegyik városban egy nyilvános állomás. Az előfizetők száma száznál kevesebb, az államnak biztosítva van legalább 100 előfizetődíj bevétele.

— Honvédsink megérkezése. Az aradi honvédszászlóalj Butyka Adám őrnagy vezetése mellett ma délelőtt 11 órakor érkezik haza Lugosról, a hol ezredgyakorlatait végezte. A zászlóalj szeptember 4-én Erdélybe megy a királygyakorlatok színhelyére.

— A munkaszünet Szent-István napján. A szentivánnapi munkaszünet dolgában tájékozásul közöljük az ipari munkaszünetről szóló törvénynek erre vonatkozó szakaszát:

A törvény szerint egészen a nap árulhatnak: a) czukraszok és mézeskalácsosok, valamint jeget az azzal kereskedők; b) nyomdászok állami és hatósági nyomtatványokat, szinlapokat, műsorokat, gyászjelentéseket előállíthatnak és ezeket szét is hordhatják; c) hirdapokat el lehet árusítani és széthordani; d) szódavizet szabad gyártani, elárusítani és házhoz szállítani; e) fürdőintézeteknél dolgozhatnak; f) kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs elárusítása és házhoz szállítása meg van engedve; g) természetes virágokat lehet elárusítani; h) szálloda, vendéglő, sör-, pálinka- és borméréc, kávéház, kávémérő nyitva lehet; i) bucsukon ugynevezett bucsucikkék (imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák) eladhatók; k) kofák községekben kívül, mulató- és üdülhelyeken árulhatják áruikat; l) élő állatok a szállítási eszközökből (waggonból, kocsiból stb. kirakhatók és hazaszállíthatók. Oly községekben, amelyek az ország határáról tíz kilométernél távolabb nem esnek, az eddig itt említett iparokön kívül, amelyek egész nap gyakorolhatók, délután öt óráig meg minden egyéb ipari és kereskedelmi elárusítás is gyakorolható.

Délután két óráig gyakorolható a borbély- és fodrász-ipar az üzleti helyiségben, azontul csak házhoz hívva, vagy színházakban.

Déli tizenkét óráig kisiparosok végezhetik a sürgősen rendelt javítási munkákat; mészárosok, hentesek és kolbászkészítők elkészíthetik, árusíthatják és szállíthatják áruikat. Déli tizenkét óráig a tüzser-, bor-, tea-, zsemege- és lisztkereskedőknel és a szatósoknál is nyitva lehet az üzlet.

— Uj tantárgy a jegyzői vizsgán. A jegyzőpályára készülőknek nem csekély dolgot adnak az egyházpolitikai reformok. A belügyminiszter, ugyane elrendelte, hogy az állami anyakönyvek, a polgári házasság és a gyermekek vallásáról szóló törvények és az összes ezekre vonatkozó utasítások ezután a jegyzői vizsgálatok tárgyát képezik. Együttal tudatja a miniszter, hogy az anyakönyvi felügyők is tagjai a vizsgáló bizottságnak s így azokra az alispánok által meghívandók.

— Egyházmegyeyel közgyűlés. A békési ág. ev. egyházmegye (melyhez Arad megye is tartozik) f. hó 20, 21 és esetleg 22-én tartja évi közgyűlését Tót-Komlóson, Zsilinszky Mihály közokt. államtitkár, világi felügyelő s Achim Adám esperes elnökleite alatt. Augusztus 20-án de. lesz az esperességi iskolaszék ülése, d. u. a közgyűlés értekezlete, 21-én a közgyűlés.

— A posta köréből. A nagyváradai kir. posta és távirda-igazgatóság Balassovich Rezsőt Aradról Nagyváradra, Bányai Lajost pedig Makóról Nagyváradra helyezte át.

— Nyulak veszedelme. Február óta szegsz hevert, rozadásodott a flinta, a tapsi fülesek vigau oziosztak a berkekben és vetésekben, mintha tudták volna, hogy a legügyesebb vadász is csak bakkot löhet, mert az ő bürüket védi a vadász-törvény. Csütörtök óta azonban gyászba borult a határ, statárium van a jámbor nyul-családokra. Augusztus 15-ikétől

szabad lepuffantani a nyulakat. Nimródjaink nehezen is várták ezt az időt, hogy egy kis nyulpelesenyével tegyék változatosabbá az étlapot. Már az első nap ropogott a puska bukfencztek a nyulak.

— Elhamvadtt termés. Szent-Leányfalván — mint tudósítónk írja — nagy tűz pusztított e hó 13-án, Píkó Mihály községi bírónak szérüskertjében osapott fel a láng a 380 keresztnyi gabonát elhamvasztott. A kár 900 ft. A tűzet vétkes gondatlanság okozta. Kurticoson ugyanezen a napon Kumpán Miklós gazdaembernek 360 kereszt búzája lett a tűz martaléka. A termés szerencsére biztosítva volt.

— Kifogott holttest. Egy holttestet fogtak ki a tegnapi nap folyamán a Marosból. A hulla személyazonosságát csakhamar sikerült megállapítani. A vizbefult eszerint Véber János pankctai illetőségű szolgáló, ki legutóbb Schill József ujaradi gazdánál volt szolgálatban. Folyó hó 14-én ment el fürdeni a Marosba Véber János, hanem többet vissza sem tért. Valószínűleg az aradi oldalra akart uszni, — mert itt fogták ki — miközben belefutott.

— Álarozos tolokodók. A kereselmi miniszter tudatja hatóságainkkal, hogy a „Curierul Român“ című kitiltott román újság „Sevala Român“ címet vett föl újabban s úgy csempészi magát be Magyarországra. Hasonlóul álarozoskodik a „Novi Beogradski Dnevnik“, mely — mivel ily cím alatt nem jöhet be hazánkba — felvette a „Beogradski Glasnik“ címet. A szép maszku rá ismertek s most a miniszterium elrendelte, hogy maszkjuk dacára is le kell foglalni őket és felterjeszteni.

— Hálátlan legény. Sipos György veszprémi cipészlegény a napokban — mint tudósítónk írja — Gurahonczon járt munkakeresés ozájából. Kapott is munkát Stern Ignác cipészmasternél, kinek jóindulatát azzal hálálta meg, hogy pár nap múlva a mester ezüst óráját elcsenye, azzal tovább állott. A terv azonban nem sikerült, mivel elfogták a jó madárt és rögtön le is osukták.

— Gyilkosság, vagy öngyilkosság? Levelezőnk írja; A napokban Nagy János gyürkei düllőjében egy fán felakasztva találták Kassuz János székudvari földész 13 éves fiát. A vizsgálatot megindították azért is, mivel az a gyanu merült fel, hogy a fiu nem öngyilkosság, hanem gyilkosság áldozata. Eddig ugyan pozitív adat nincs, de reménylik, hogy mihamar kinyomozzák, vajjon csakugyan gyilkosság forog-e fenn.

— Nevelőnek vagy korrepetitornak ajánlkozik egy a felsőbb iskolába járó fiatal ember, ki e téren már jártassággal bír. Bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből lapunk kiadóhivatala.

— Vértüredő a tengeren. A napokban érkezett Nápolyból Marseillebe egy olasz árborczo, a melyen rémes dráma játszódott le. Az átkelés egyik éjjelén Pablo Oryon néger matröz orvul leszurta az egyik órálió matrözt, a ki szíven találva szó nélkül rogyott össze. A gyilkos aztán belopódzott a fedélzet paracsnokhoz s azt is le szurta. Ekkor azonban már a legénység is fölébredt s ráakarta magát vetni a négerre, a ki azonban még két matrözt legyilkolt s macska ügyességével az árbocra kuszott s meghuzta magát a kötélzetben. A matrözök dühökben leaktarták löni onnan, ezt azonban a kapitány nem engedte meg s megparacsolta, hogy várják meg míg lesszál. Álló 24 órát maradt az árboczon, akkor azonban lehajtott a szomszág. Alig ért le a földélzetre, rögtön körülvették s le akarták ütni, de ő egy megéröltetett ugrással a tengerbe vetette magát. A hajót továbbvitték vitorlái s a néger ott veszett a hullámokban. Maig sem tudják, mi vihette a különben szelid természetű szerencsét erre az öldöklésre.

— Nagy tűzvészek mindenfelé. Konstanz városból érkezik hír borzasztó tűzvészről. Angora tartományban Beybazar városában rövid három óra alatt a tűz négyszázötven lakoházat, 4 mecsetet, 7 szalótát, 15 kávéházat, 8 pékműhelyt, a theologiai iskolát és egy apiskolát elhamvasztott. Több emberélet is

esett áldozatul. — Trilia városában pedig 150 lakház és három templom pusztult el tűzvész következtében. A nyomor mindkét helyen leirhatatlan. Lentésről szó sem lehetett mert a két nagy községnek csak egy-egy régi szerkezetű fecskendője volt.

— Megszökött pénztáros — a ki nem sikasztott. Julius elején nyom nélkül eltűnt Nyilas község pénztárosa Karner Mihály. Az előjárásnak természetesen a legelső dolga az volt a pénztárt revidálni, de osodák csodája! mindent rendben talált. Ebből következőleg az a vélemény terjedt el a lakosság között, hogy Karner Mihály örtlési rohamban öngyilkossá lett, a családja mint holtat gyászolta. A minap azonban a család nem kis rémületére, mert hazajáró lelket vélt látni, betoppant pénztáros uram a szobájába. A család tagjai félenken huzódtak vissza, mikor azonban megszólalt s azt mondta:

— Szép tídvöletet Mária Zellből! felje szaladtak s alig lett az ölelésnek vége. A derék községi pénztáros, a nélkül, hogy valakinek szólt volna, a híres bucsujáróhelyre zarándokolt.

— Szerencsétlenség. Sátoralja-Ujhelyen tegnapelőtt Hersko János szabó mester vadászfegyverrel betért a honvédlaktanyával szemben lévő káutiba, fegyverét az asztalra tette és tekezni ment. Mialatt javában dobálta a tekéket, egy Moravetz István nevű kilencz éves fiu játszani kezdett a fegyverrel, a mely elsült s a golyó Kremer Gusztáv pallér lábát teljesen összeroncsoolta, ugyanyira, hogy a lábát amputálni akarták, de már későn volt, mert a pallér elvérzés folytán meghalt. A gondatlan szabó ellen megindították a vizsgálatot.

HYMEN.

Baumann János ismert aradi kereskedő folyó hó 20-án délután 5 órakor esküszik örök hűséget a b. csabai izraelita templomban Löwy Fülöp szép leányának, Rezső kisasszonynak.

GYÁSZROVAT.

† Schvarcz Károly elhunytáról vettünk részvételt tudomást. Schvarcz Károly díjnoka volt Aradmegyének, ki csendes munkája közben birta kollegái barátságát. Most kidőlt a sorból. Béke porai felett!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kerékpár club választmánya ma este 8 órakor a „Vas“ kávéház külön helyiségében ülést tart, melyre a vál. tagjait ez uton is tisztelettel meghívja Tedeschi Viktor elnök, Vangyel Géza titkár.

MULATSÁGOK.

(=) A menyházai István-bál. A menyházai türedő-bizottság a tegnapi napon értesítette lapunkat, hogy márjakozióba léptek a tolyó hó 20-án Menyházán rendezendő István-bál sikereinek érdekében. A keddi István-bál siker és jó kedély dolgában, ugy látszik, nem fog a pompás erkölcsi sikerű Krisztina-bál mögött maradni. A táncvizigalomra belépti díj személyenkint egy forint, családonként két forint. Külön meghívók nem küldetnek szét, csupán ez uton hivatik meg a bálázó közönség.

(=) A mal táncvizigalom. Ma lesz a városliget nagytermében az aradi ifjuság köréből alakult 30 bizottságának zártkörű jótékonyozó táncvizigalma. A rendezőség semmi fáradságot sem kímélt a multság sikere érdekében. A rendezőség a vizigalmon a környagart és magyar keringőt fogja bemutatni, a tiszta jövedelmét pedig kéj. betegsegélyző egylet javára földítja u. m. Az aradi kereskedő ifj. beteg. és Iparos ifj. önk. és betegsegélyző egylet javára. Felülfizetsek köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A talpalá valót Nagy Józsi és Fia Károly zenekara szolgáltatja.

(=) Táncmulatság Pécskán. A pécskai ifjuság M. Pécskán augusztus hó 19-én „Pécska városához“ címzett szalóda nagytermében

jótékonyozó zártkörű táncvizigalmat rendez. Kezdeté 8 és fél órakor. Beléptidij: személyjegy 1 ft., család-jegy 3 ft. A tiszta jövedelem a m. és ó.-pécskai tölzöltö egylet javára földittatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

SZINHAZ, IRODALOM, MŰVESZET.

* Rajzok; írta: Jennie. E cím alatt jelent meg egy kötet, a melyre különösen felhívjuk olvasóink figyelmét. Írója egy művelt hölgy, a ki első művével is bebizonyította, hogy nem műkedvelésből, vagy az irodalom pártolásáért, hanem hivatásból ír. A könyv „Abrándok“, „A legyőzött“ és „A szeralem hataima“ ozimű elbeszéléseket tartalmazza. Hőse mindeniknek egy-egy nő, kiknek lelkületét, érzelmvilágát szépen, megkapóan festi. Ez által tesz tanúságot nagy lélektani megfigyelő képességéről és poetikus lelkületéről. Látszik, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi remek írókat is ismeri s műveiket tanulmányozta. Csak az a hibája, hogy nyelvezete nem eléggé osiszolt és alakjai túlságosan eszményiek. No de ezek nem olyan nagy hibák, alakjait közelebb hozza majd a valódi élethez és mi hozzánk. Minket a radia kát az is érdekel, hogy az írónő, ki Jennie ál név alá rejtőzött, Nagy Gyárfásné urónék a huga, nevezetesen Szűnyogh Lorándné urnő. A mű kapható N. Váradon a szerzőnél, ára: 2 korona.

* Millenniumi történelem. Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története“ ozimű tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) harmadik kötetéből (Anjoukkora) megjelentek egymás után a 33., 34., 35. számokkal jelzett füzetek szebbnél-szebb szövegekkel és műmellékletek. Mindjárt a 33. füzethez pompás műmellékletekkel vannak osatolva, az egyik ábrázolja „Contarini András visszatérését Velenczébe a chiogriai diadal után“, Paolo Veronese világhírű festménye után, melynek eredetije Velenczéban a dogék palotájában van; a másik II. Albert osztrák hercege arczképe az ambrasi gyűjteményből. A 36. füzetben a kitünő tolu korrajz- és történetirő, Poór Antal megkezdí az „Anjouk-korának“ második könyvét, melynek ozime „Károly Róbert külpolitikája“ Az első fejezetben Zára és Velence, valamint a horvát-dalmátországi zavarokról; a második fejezetben pedig a Szerbiával való összeköttetésről és a havasalföldi hadjáratról; a harmadik fejezetben aztán a nyugati politikáról; végül a negyedik fejezetben Károly király osaládi viszonyairól és utolsó éveiről szól a tudós szerző rendkívüli alaposággal, vonzó és világos történelmi stílusban. Egyes füzet ára 30 krajczár. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 forint 60 krajczár. Félévre (24 füzet) 7 forint 20 krajczár. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton kapnak egy-egy füzetet.

TÁVIRATOK.

Az állampénztár bevétele.

Budapest, augusztus 16. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.“ jelenti: Az állampénztárnál az 1895. év második negyedében a bevételek 1.580,484 ft 96 krral kisebb, a kiadás 6.661,771 01 és 1/2 krral nagyobb a tavalyi második évnegyedénél, és így a második negyed mérlege 8.242,255 ft 97 és 1/2 krral kedvezőtlenebb a tavalyinál.

Anyakönyvvezetők kinevezése.

Budapest, aug. 16. (Saját tud. táv.) Perczelma kinevezte a tolnamegyei anyakönyvvezetőket. A hivatalos lap a kinevezéseket holnap közli.

A nemzetiség kongresszus.

Budapest, aug. 16. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.“-nak távirják Brüsseltől: Az interparlamentáris kongresszus mai nyilvános zárógyülésén valamennyi szava-

zattal, három román képviselő kivételével elhatározta, hogy a legközelebbi kongresszus Budapesten lesz. Ez ellen Urechia tiltakozott, de Labicho francia szenátor javaslatára tiltakozását elvetették.

Stambulov gyilkosai.

Szófia, aug. 16. (Saj. tud. távirata.) A »Voenni List» szerint Stambulov gyilkosai mind a rendőrség kezében vannak s a végtárgyalást legközelebb megtartják. A gyilkosok valamennyien macedónok.

Gyilkosságra bujtogatás.

Szófia, aug. 16. (Saját tud. távirata.) K a r a v e l o v lapja a »Zname» a Stambulov és Radoslavoff pártiak közti fuzióról így nyilatkozik: »Ha Radoslavoff azt hiszi, hogy neki keményebb feje van, mint Stambulovnak, majd megtehetik a próbát ugyanott, a hol a volt zsarnok fejét levágták. Radoslavoff lapja a »Narodni Pava» megjegyzi, hogy az ügyészségnek pórt kellett volna indítania e cikk miatt a lap ellen, mert ez valóságos felhívás a gyilkosságra.

A szerb király Bécsben.

Belgrád, augusztus 16. (Saj. tud. táv.) Sándor király Natáliával Bécsbe utazott; Natália Biaritzba, Sándor pedig Milánhoz utazik. Ma megjelent a királyi proklamáció, mely a minisztertáncost bizza meg a regensséggel.

A szerb rakpart építése.

Belgrád, aug. 16. (Saj. tud. táv.) A belgrádi rakpartok építésének előmunkálatait tegnap kezdték meg. Bogicsевич polgármester jelenlétében leverték az első czölöpöt. Az építési munkálatra az árlejtést szeptember 23-án tartják meg.

Lahovary szabadságon.

Bukarest, aug. 16. (Saját tud. táv.) L a h o v á r y Sándor külügyminiszter két heti szabadsággal külföldre utazott; távolléte alatt Oleanescu közmunka-miniszter helyettesíti.

Ferdinánd elismertetése.

London, aug. 16. (Saj. tud. táv.) A »Standard» jelenti, hogy az összes nagyhatalmak óhajtik a bolgár kérdés békés megoldását. Boris trónörökösnek az ó hitre áttérésekor a czár mint keresztapa megbizzottal képviseltetné magát, és Bulgáriába állandó képviselőt küldene. Ez esetben Ferdinánd elismertetése csak idő kérdése volna.

Légberőpített vasut.

New-York aug. 16. (Saj. tud. táv.) A kubai felkelők egy vonatot dinamittal a légberőpítették, mely vonat a felkelők ellen önkénteseket szállított. Az utasok közül kevesen menekültek meg.

KÖZGAZDASÁG

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 16.

A nyomott árak folytán a kínálat a múlt s előbbi évekhez képest sokkal csekélyebb s mindazok, kiknek feltétlenül nem kell terményeiket értékesíteni, azt a jobb árak reményében későbbre tartogatják.

A behozatal, mely mintegy 3—4000 méter-mázsából állott ma nagyjából nagykereskedőtől igen élénken vásároltatott olyannyira,

hogy az egész kínálat egy óra leforgása alatt teljesen megvétellett.

Behozatott még mintegy 3—400 mmásza rozs és árpa.

Elkelt:

I. minőségű buza 5 frt 60 krtól 5 frt 80 krajozárig.

Középmínőségű buza 5 frt 40 krtól 5 frt 50 krig.

Óbuza 5 frt 20 krtól.

Ros 4 frt 50 krtól 4 frt 60 krig.

Arpa 4 frt 60 krtól 4 frt 70 krig.

Tengeri 5 frt 60 krtól.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog oszégjelentése. —

Budapest, augusztus 16.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma jól kínálták, a vételkedv szintén jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 50000 mm. néhány krral magasabb áron.

	mmásza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	100	82. ⁵	6.57 ¹ / ₂
"	100	82.	6.57 ¹ / ₂
"	600	82.	6.55
"	100	81. ⁵	6.55
"	200	81. ⁵	6.55
"	600	81. ⁵	6.50
"	200	81. ⁵	6.55
"	200	81. ⁵	6.55
"	300	81.	6.55
"	100	81.	6.57 ¹ / ₂
"	200	81.	6.50
"	100	81.	6.42 ¹ / ₂
"	200	80. ⁵	6.47 ¹ / ₂
"	300	80. ⁵	6.42 ¹ / ₂
"	200	80. ⁵	6.67 ¹ / ₂
"	1700	80.	6.45
"	100	80.	6.47 ¹ / ₂
"	100	79. ⁵	6.40
"	150	79. ⁵	6.40
"	100	78.	6.37 ¹ / ₂
Pestvidéki	100	81. ⁵	6.40
"	150	81.	6.50 ¹ / ₂
"	700	80.	6.55
"	200	78. ⁵	6.32 ¹ / ₂
"	1500	77. ⁵	6.45
"	1800	77.	6.40
"	300	79. ⁵	6.65
Székesfehérvári	100	79. ⁵	6.47 ¹ / ₂
Becskereki	5000	78. ⁵	6.40
Bánáti	4200	78. ⁵	6.35
Panosovai	6000	78. ⁵	6.38 ¹ / ₂
Bácskai	1500	78. ⁵	6.45
"	1800	77. ⁵	6.65
Aradi	2700	79. ⁵	6.80
"	2000	79. ⁵	6.80
Raktároson	3500	78. ⁵	6.65
"	2000	76. ⁵	6.65
Serlei	1500	77.	5.47 ¹ / ₂
Zab	100		5.90
"	300		5.90
"	100		5.80
"	100		5.75
"	200		5.75
"	200		5.70
"	100		5.65

H a t á r i d ő ü z l e t. Amerikából változatlan árfolyamokat jeleztek buzában, mire nálunk is gyenge üzlet mellett változatlan árfolyamokon indult a buza. Tengeri igen szilárdan indult, de később gyengülő vásárlásra el-lanyhult.

Zárul 12 órakor:

Osi buza	6.37—6.39
Buza május—júniusra	6.83—6.84
Osi rozs	5.39—5.41
Tengeri május—júniusra	4.54—4.56
Tengeri július—augusztusra	5.80—5.55
Osi zab	5.62—5.63
Repoze	9.20—9.25

K ü l f ö l d: New-York: buzára ⁵/₈—tengerire ¹/₈—szilárdabb. Chicago: buzára ⁵/₈—, tengerire ³/₈—szilárdabb. Páris zárva, London lanyha, Liwverpool változatlan.

E r t é k t ő z s d e: Ma változatlanul indult az üzlet, de később az igen gyenge üzletmenet következtében nemzetközi papirok valamivel meglanyhultak, helyiek változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	400.75
Magyar hitelrészvény	491.—
Osztrák államvasut	410.75
Rima-Murányi	290.—
Lombard	110.—

— A mezőhegyesi buzatremés. A mezőhegyesi kincstári birtokon az idén 4537 kath. hold volt buzával bevetve. Tudósításunk szerint egy egy holdon átlag 46 kereszt termett. A kereszt a próbacséplés alkalmával 41 kgr. buzát adott.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1895. aug. 1-től 15-ig 23,502 sze-

mély, bevétel 2279 frt 70 kr. Szállított 1894. augusztus 1-től 15-ig 23659 személy, bevétel 2309 frt 85 kr. 1895. január 1-től szállított aug. 15-ig 266461 személy, bevétel 26331 frt 25 kr. Szállított 1894. január 1-től aug. 15-ig 273,412 személy, bevétel 26,889 frt 10 kr. Szállított 1895. aug. 1-től 15-ig 3968790 kilogramm teher, bevétel 1717 frt 94 kr. Szállított 1894. aug. 1-től aug. 15-ig 3547890 kilogramm teher, bevétel 1678 frt 02 kr. Szállított 1895. jan. 1-től aug. 15-ig 36031270 kilogramm teher, bevétel 16474 frt 43 kr. Szállított 1894. jan. 1-től aug. 15-ig 48096890 kilogramm teher, bevétel 20,581 frt 89 kr.

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 16. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52 forint 25 krajczár, kicsinyben 52 forint 75 krajczár hordó nélkül, per 100 liter ¹/₂ beleérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az »Aradi Közlöny» távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 16. d. u. 5 óra.

Buza búsági új	6.20—6.55
Buza tiszavidéki	6.15—6.50
Buza pestvidéki	6.15—6.50
Buza fejérmegyei	6.15—6.50
Buza bácskai	—
Rosé új, elsőrendű	5.85—5.40
Rosé új, másodrendű	5.30—5.35
Arpa takarmány	5.25—5.30
Arpa égetni való	—
Arpa sörfőzdei	—
Zab	5.80—5.90
Tengeri búsági	5.70—5.75
Tengeri másnévű	5.65—5.70
Káposzta-repoze búsági	8.—8.50
Kóles	—
Buza március—április	6.82—6.84
Buza szeptember—október	6.38—6.40
Buza május—június	—
Rosé szeptember—október	5.41—5.42
Tengeri május—június	4.54—4.56
Tengeri július—augusztus	5.80—5.83
Tengeri októberre	5.61—5.63
Zab március—április	—
Zab szeptember—október	5.61—5.83
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	9.20—9.25

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. augusztus 16.

Magyar aranyárjárdék 4%	23.25
Magyar koronárjárdék 4 ¹ / ₂ %	100.—
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	124.75
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	108.50
Magyar keleti vasut 1878.	122.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horrát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyereséj-sorozatjegye kölcsön	159.—
Tiszasszállítási és szegedi kölcsön	145.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. A. (Arad). Köszönjük.

Sz. P. (Körmöcbánya). B. levelében el méltós-tatott feledni megírni, hogy melyik napon »roboz el« Arad mellett, a mit pedig mi nagyon szeret-nénk tudni. A kérdéses dolog es idő szerint uton van, így a legjobb akarattal sem küldhetjük el. Később szívesen, ha nem lesz későn. Legközelebb levél meg. Addig is kellemes nyaralást.

B. M. (Sikula). Csak hirdetések közölhetjük, azért pedig szíveskedjék a kiadóhivatalhoz fordulni.

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 16 án reggel 7 órakor észlelt víz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésön:

Észlelési állomás	Hőmérték C°	Időjárás	Vízállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Branyoska	+ 17°	borult	+ 16	—
Gyulafehérvár	+ 17°	felhős	— 42	—
Arad	+ 15°	derült	— 128	—
Makó	+ 16°	derült	— 6	—
Szeged	+ 15°	derült	+ 280	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

Arad, 1895. augusztus 16.

A m. kir. folyamérnöki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 16. —

Fehér Kereszt szálloda: Radetzky N. magánzó, Bécs. Sugár Béla hivatalnok, Budapest. Három Király szálloda: Dömén József birtokos neje, Torna.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

M. kir. államv. Bpest-déli üzletv.

15546. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1896. évi február hó 15-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1899. évi febr. hó 15-ig terjedő bérlete iránt ezennel újból pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felebontandó ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a

m. kir. államvasutak Zimony állomásán lévő vendéglői üzletre 15.546/95 számhoz.“

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi szeptember 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján tértívevény mellett nyújtandók be bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapíroknak szintén posta útján a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárához Budapestre 1895. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számítatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereske-

delmi osztályában (külső kerepesi ut II. ház. II. em. 28. ajtószám) miert is az ajánlattevőkkel feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Budapest, 1895. június hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

BUDAPEST	indul	reggel	délut.	este
Szolnok	"	8,05	1,55	10,--
Csaba	"	11,07	3,56	1,35
Kétegyháza	"	2,23	5,52	4,37
Lökösháza	"	2,54	6,10	5,08
Kurtios	"	3,12	—	5,26
Sofronya	"	3,28	6,34	5,43
ARAD érkezik	"	3,40	—	5,55
		3,55	6,52	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest.

ARAD	indul	d. e.	reggel	este
Sofronya	"	11,20	8,18	9,40
Kurtios	"	11,36	—	9,58
Lökösháza	"	11,49	8,36	10,12
Kétegyháza	"	12,05	—	10,30
Csaba	"	12,28	9,00	10,59
Szolnok	"	1,19	9,28	11,44
BUDAPEST érkezik	"	4,14	11,19	2,53
		7,20	1,10	6,10
		este	délután	reggel

Erdély felé.

ARAD	indul	d. u.	reggel	d. u.	este
Glogováros	"	2,30	6,35	4,30	7,02
Györök	"	2,44	6,46	4,42	—
Paulis	"	3,14	7,08	5,04	—
Radna-Lippa	érk.	3,53	7,30	5,33	7,47
Konop	"	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	"	4,50	8,18	6,18	—
Tótvárád	"	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	"	5,40	8,58	6,58	6,48
Piski	"	—	11,17	9,24	—
Gyulafehérvár	"	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	"	—	—	11,20	11,40
			délután	éjjel	éjjel

Erdély felől.

Tövis	indul	éjjel	éjjel	este
Gyulafehérvár	"	3,36	8,19	—
Piski	"	3,58	4,04	—
Soborsin	"	5,07	6,05	—
Tótvárád	"	6,34	8,20	4,00
Berzova	"	—	8,37	4,20
Konop	"	—	9,02	4,49
Radna-Lippa	"	—	9,19	5,07
Paulis	"	—	10,02	6,01
Györök	"	—	10,15	6,17
Glogováros	"	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	"	8,08	10,50	6,59
			délután	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

ARAD	indul	reggel	délut.
Sofronya	"	5,18	8,56
Kurtios	"	5,31	4,18
Lökösháza	"	5,44	4,45
Kétegyháza	"	6,00	5,13
Kigyós	"	6,18	6,18
Csaba	"	6,31	6,87
NAGYVÁRAD érkezik	"	7,02	6,55
		9,32	—
		délután	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

NAGYVÁRAD	indul	délután	délután
Csaba	"	7,09	4,25
Kigyós	"	7,24	7,12
Kétegyháza	"	7,47	7,25
Lökösháza	"	8,14	7,39
Kurtios	"	8,38	8,14
Sofronya	"	8,58	7,58
ARAD érkezik	"	9,10	8,15
		este	este

Arad—Temesvár.

ARAD	indul	reggel	d. e.	délut.
Uj-Arad	"	6,20	11,30	5,00
Németságh	"	6,31	11,54	5,21
Vinga	"	6,49	12,19	5,47
Orczifalva	"	7,08	12,47	6,14
Merczifalva	"	7,20	1,04	6,34
Szt.-András	"	7,31	1,20	6,52
TEMESVÁR érkezik	"	7,48	1,39	7,12
		8,01	2,05	7,39
		délután	délut.	este

Temesvár—Arad.

TEMESVÁR	indul	reggel	d. u.	este
Szt.-András	"	6,20	1,12	9,10
Merczifalva	"	6,46	1,41	9,29
Orczifalva	"	7,04	1,59	9,48
Vinga	"	7,19	2,15	9,54
Németságh	"	7,42	2,40	10,11
Uj-Arad	"	10,00	2,57	10,26
ARAD érkezik	"	10,30	3,30	10,45
		10,43	3,44	10,55
		délután	délután	éjjel

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

UJ-SZT.-ANNA	indul	d. e.	este
Simánd	"	8,00	6,35
Kisjennő-Erdőhegy	"	8,31	7,08
Székudvar	"	9,15	7,51
Sikló	"	9,31	8,08
Ottlaka	"	9,46	8,23
Elek	"	10,00	8,37
KÉTEGYHÁZA érkezik	"	10,20	8,55
		10,35	9,10
		délután	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

KÉTEGYHÁZA	indul	reggel	d. u.
Elek	"	5,20	8,00
Ottlaka	"	5,33	8,20
Sikló	"	5,48	8,33
Székudvar	"	5,56	8,47
Kisjennő-Erdőhegy	"	6,06	4,03
Simánd	"	6,25	4,33
UJ-SZT.-ANNA érkezik	"	6,48	5,05
		7,12	5,35
		délután	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

MEZŐHEGYES	indul	d. e.	este
Kamarásmaj.	"	8,00	7,00
Nesse	"	8,12	7,12
Kovácskúta	"	8,21	7,21
Bánhegyes	"	8,40	7,40
M.-Bodzás	"	9,03	8,03
Bánkut	"	9,25	8,25
KÉTEGYHÁZA érkezik	"	9,39	8,39
		10,00	9,00
		délután	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

KÉTEGYHÁZA	indul	reggel	délután
Bánkut	"	5,16	8,15
Megyes-Bodzás	"	5,34	8,37
Bánhegyes	"	5,45	8,55
Kovácskúta	"	6,01	4,17
Nesse	"	6,17	4,40
Kamarás-major	"	6,27	4,54
MEZŐHEGYES érkezik	"	6,34	5,03
		6,44	5,15
		reggel	este

Arad—Szeged.

ARAD	indul	reggel	d. e.	d. u.
Szt.-Tamás	"	4,45	7,00	4,10
Pécska	"	5,10	7,39	4,37
Battonya	"	5,29	7,53	4,57
Tompa	"	5,59	8,35	5,29
Mezőhegyes	"	6,12	8,47	5,41
Csanád-Palota	"	6,55	9,34	6,23
Nagylak	"	7,18	10,03	6,54
Apátfalva	"	7,34	10,23	7,14
Makó	"	7,56	10,57	7,39
Kis-Zombor	"	8,15	11,35	8,20
SZEGED érkezik	"	8,38	11,55	8,40
		9,27	1,00	9,40
		délután	délut.	est ^o

Szeged—Arad.

SZEGED	indul	este	d. u.	reggel
Kis-Zombor	"	6,10	2,19	3,20
Makó	"	6,59	3,21	4,23
Apátfalva	"	7,18	4,00	5,04
Nagylak	"	7,38	4,28	5,23
Csanád-Palota	"	7,53	5,00	5,54
Mezőhegyes	"	8,13	5,20	6,12
Tompa	"	8,43	6,09	6,50
Battonya	"	9,05	6,37	7,13
Pécska	"	9,17	6,54	7,31
Szt.-Tamás	"	9,41	7,23	8,10
ARAD érkezik	"	9,54	7,43	8,27
		10,16	8,10	8,54
		este	este	délután

Arad—Gurahonoz.

ARAD	indul	reggel	d. u.	d. u.
Ótvenes	"	6,40	5,10	12,25
Zimánd-Ujfalu	"	6,57	5,29	12,50
Uj-Szt-Anna	"	7,04	5,35	1,01
Világos	"	7,21	5,54	1,23
Muszka-Magyarád	"	7,55	6,23	2,13
Pankota	"	8,02	6,30	2,39
Apatelek	"	8,15	6,41	2,53
Borosjennő	"	8,51	7,12	3,50
Bokszeg-Beél	"	9,01	7,21	4,05
Borosseb-Bettyin	"	9,30	7,47	5,00
Almás-Alosill	"	10,03	8,14	5,54
GURAHONCZ érkezik	"	10,42	8,47	6,57
		10,58	9,01	7,19
		délután	este	délután

Gurahonoz—Arad.

GURAHONCZ	indul	reggel	d. u.	reggel
Almás-Alosill	"	4,14	2,10	4,45
Borosseb-Bettyin	"	4,29	2,27	5,10
Bokszeg-Beél	"	4,58	3,03	5,52
Borosjennő	"	5,28	3,43	7,03
Apatelek	"	5,51	4,19	7,33
Pankota	"	6,04	4,35	8,03
Muszka-Magyarád	"	6,41	5,03	9,30
Világos	"	6,47	5,15	9,40
Uj-Szt-Anna	"	6,54	5,23	9,53
Zimánd-Ujfalu	"	7,17	5,50	10,29
Ótvenes	"	7,40	6,13	11,13
ARAD érkezik	"	7,45	6,34	11,21
		8,03	6,45	11,48
		délután	este	délután

Borosjennő—CsERMÓ.

Borosjennő	indul	délután	este
CsERMÓ érkezik	"	9,10	7,30
		10,07	8,30
		délután	este

CsERMÓ—Borosjennő.

CsERMÓ	indul	reggel	délután
Borosjennő érkezik	"	4,50	3,10
		5,40	4,10
		reggel	délután

10392/95.

Figyelmeztetés.

Félreértések elkerülése végett figyelmeztetem a közönséget, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 14837/1892 sz. a. kelt rendelete értelmében Szt.-István napján az ipari munka a következő üzletek lesznek a jelzett ideig nyitva tarthatók:

I. Egész napon át:

- a) a cukrász és mézeskalácsos iparnál;
- b) a nyomda iparnál a halasztást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok, szinlapok, műsorok, gyászjelentések előállítására és szét-hordására;
- c) hírlapok elárúsítása és szét-hordása;
- d) a szódavíz gyártása, elárúsítása és házhoz szállítása;
- e) fürdő intézetek;
- f) kenyér, pék-sütemény, tej és gyümölcs árúsítása és házhoz szállítása;
- g) természetesen virágok árúsítása;
- h) a szálloda, vendéglő, sör, bor, bormérő, kávéház és kávémérő iparoknál, ideértve a házhoz való megrendeléseket is, vagy az ily üzletekben szokásos bármely étel és ital kiszolgáltatása;
- i) búcsúkon és ájtatosságra szolgáló gyülekezeteken az úgy nevezett búcsú cikkeknek, mint pl. imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák stb. elárúsítása;
- k) a kofák üzlete, a mennyibe az árú üdülő és mulató helyeken vagy vásáron, illetve községen kívüli sátrak alatt vagy valamely szokásos módon állványon, asztalon, vagy földön kirakva árúsíttatnak;
- l) élő állatoknak a szállítási eszközökből való kirakása és haza szállítása;
- m) jéghordás, házhoz szállítás.

2. Délután 2 óráig.

A borbély és fodrász iparnál az üzleti helyiségben, azontul csak magán lakásba, színházakba, vagy hasonló előadások alkalmából házhoz hívva.

3. Dél 12 óráig.

- a) kis iparnál a sürgősen rendelt javítási munkák;
- b) a pék iparnál az áru elkészítése és szállítása;
- c) a mészáros, hentes és kolbász készítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás, valamint a fűszer, bor, tea, csemege és lisztkereskedéseknél, nem különben a szatócüzleteknél.

Kelt Aradon, 1895. augusztus 15-én.

Sarlot
főkapitány.

17622/1895.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi IV-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdményileg is felhivatnak, hogy a f. évi IV-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vízszabályozási költség, hadmentességi-díj és út-adó tartozásaikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásaikat azonnal, a f. évi IV-ik adórészlet pedig szeptember hónapban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett tognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a IV-ik adórészletre nézve augusztus 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1895. augusztus hó 15.

A városi tanács.**Vásár-hirdetmény.**

A világosi országos vásár
augusztus hó 17. és 18-án
tartatik meg.

M.-Világos, 1895. augusztus 13.

857.

Az előljáráóság.

16599/95.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelésügyi miniszterium leirata alapján közhírré teszük, hogy a sziléziai cs. kir. tartományi kormány folyó évi július hó 19-én 13370. alatt kelt értesítése szerint a kérdő állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) Arad, Bács-Bodrog, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Somogy Tolna és Zala vármegyék, valamint Arad, Baja, Zombor, Ujvidék, Szabadka és Pécs városok területéről Sziléziába való kivitelét további intézkedésig megtiltotta.

Arad, 1895. aug. 1.

A városi tanács.

1551/1895.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város polgármestere ezenel közhírré teszi, hogy Arad szab. kir. város közönsége és a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége, a radnai utnak-illetve a temesvári vasut Mikalaka község határában elvonuló testének a Maros folyó ellenében való védekezés céljából eszközölnöd felemelésének engedélyezése iránt kérvényezvén ezen kérvény a hozzá csatolt tervekkel együtt 1895. évi augusztus hó 7-től szeptember hó 5-ig terjedő 30 napra közzemlére a polgármesteri hivatalban kitétetek s egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1895. évi szeptember hó 6-ik napjának d. e. 10. órája, tárgyalási helyül pedig Arad szab. kir. város székházának tanácssterme kitézetett.

Egyidejűleg mindazokat a kik a kérdése mü által érdekelvök felhivom, hogy az ellen netáni észrevételeiket akár a közzemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják mintha ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1895. augusztus 5.

Salaczkirályi tanácsos,
polgármester.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1681/1895. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pálfy Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékezetére idősb. Kishalmy Ferencz ur által tett alapítvány 4000 frnyi tőkéjének 200 frtot tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzletberendezési összeg a f. évi augusztus hó 19-én egy az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett s mint nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet, — ki fognak adatni.

Azok tehát, kik ezen segélyt elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1895. évi augusztus hó 17-ig benyujtsák.

Arad, 1895. évi augusztus hó 5-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

361/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a maros utca délkeleti sarkán a 41. sz. telek mellett fekvő 190 ölnyi teleknek dr. Muntyán Aurél kára és veszélyére való eladása iránt f. é. augusztus 26-án délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár ölenként 17 frt 10 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1895. évi aug. hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

1803/895. k. h.

Hirdetmény.

A zalathnai kénkovand ipar részvénytársaság Aradon a libás-dülőben a kurticsi-ut mentén fekvő s ezelőtt Rotter örökösök tulajdonát képezett 9095., 9096. és 9097. számmal jelölt földterületen egy kén-sav- és mütrágyagyár létesítésére telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a telep helyszini tárgyalásának határidejül 1895. évi augusztus hó 17-ik napjának d. u. 6 óráját s arra az érdekelteket a jelen hirdetmény útján azzal hívom meg, hogy a telep helyszini és tervrajza valamint a gyártás üzemének tüzetes leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályában f. évi augusztus hó napjáig mindenkor a hivatalos órák alatt megtekinthetők s netáni észrevételek ugyanott írásban előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehetők, mert amenynyiben ilyenek nem nem emeltetnek, ha azt egyéb közteltek nem gátolndják, a telepengedély az 1884. évi XVII. t. cz. 30. §-a értelmében ki fog adatni.

Arad 1895. évi augusztus hó 3-án.

A kapitányi hivatal mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos

főkapitány

612/95 g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város községi iskolái részére szükséges új butorok elkészítése és szállítása iránt folyó év auguszt. hó 19-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 288 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1895. évi aug. hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.